

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра фінансів та банківської справи**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз»
на 2020-2021 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 інт. курс, 3 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Фінанси і кредит»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Прізвище, ім'я та по-батькові НПП, який веде дану дисципліну	Сидоренко-Мельник Ганна Миколаївна
Науковий ступінь і вчене звання	к.е.н., доцент
Посада	доцент кафедри фінансів та банківської справи
Контактний телефон	+38-050-405-72-00
Електронна адреса (або персональний сайт)	sidorenkomelnik.gan@gmail.com
Дні занять:	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації:	http://www.fin.puet.edu.ua/
Сторінка дистанційного курсу:	https://el.puet.edu.ua

Опис навчальної дисципліни

Мета	формування системи теоретичних знань з основ та методології фінансового аналізу; набуття практичних вмінь і навичок фінансового аналізу, виявлення резервів підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності та покращення і зміцнення фінансового стану підприємства.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС / 150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: тестування, виконання завдань самостійної роботи, виконання поточних модульних робіт Підсумковий контроль: екзамен.
Базові знання	Наявність знань з фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін «Основи фінансів», «Фінанси підприємств». Володіння методикою пошуку та обробки інформації у сфері фінансів, наявність системних знань з фінансової статистики, бухгалтерського обліку.
Мова викладання	Українська

**Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

Програмні результати навчання (ПР 1, ПР 2..).	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (ЗК 1 ..., СК 1)
ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.	ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.	ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.	ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.	СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.	СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції)	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Науково-методологічні та методичні основи фінансового аналізу.		
ТЕМА 1. Значення і теоретичні засади фінансового аналізу.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Екскурс в історію: поява та розвиток фінансового аналізу. 2. Методичний інструментарій фінансового аналізу: методи та моделі. 3. Система показників оцінки фінансового стану підприємства та напрями її удосконалення.

	завдань; завдання самостійної роботи; тестування	4. Моделювання та аналіз факторних систем фінансових показників: теорія та практика застосування. 5. Фінансовий стан підприємства як об'єкт аналізу та планування. 6. Фінансовий аналіз, як метод управління фінансовим станом підприємства. 7. Фінансовий аналіз як основа фінансового планування і прогнозування. 8. Сучасний стан і перспективи впровадження методики фінансової діагностики в діяльність підприємств і організацій споживчої кооперації України.
ТЕМА 2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Напрямки вдосконалення звітності підприємства в умовах запровадження уніфікованих норм і стандартів. 2. Методи звільнення даних фінансової звітності від інфляційної компоненти: світовий та вітчизняний досвід. 3. Аналітична зв'язка форм фінансової звітності: сутність і застосування. 4. Аналітичний баланс: історія впровадження в практику аналізу та методи побудови. 5. Оперативна звітність і обстеження як джерела інформації для фінансового аналізу. 6. Роль та місце експертних оцінок у фінансовому аналізі. 7. Експрес-діагностика фінансового стану підприємства – інструмент раннього реагування на формування ознак передкризового фінансового стану.
ТЕМА 3. Аналіз майна підприємств.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Монографічний аналіз понять «майно», «майновий стан», «майнове положення», «майновий потенціал». 2. Шляхи поліпшення використання майна підприємства, його стану та структури. 3. Оптимізація джерел формування майна за критерієм ефективності та раціональності. 4. Нематеріальні активи: характеристика та перспективи використання. Інтенсифікація виробництва та впровадження досягнень НТП: сучасний стан та перспективи.
ТЕМА 4. Аналіз оборотних активів.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять;	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Монографічний аналіз понять «оборотний капітал», «оборотні активи», «оборотні кошти». 2. Монографічний аналіз понять «власний оборотний капітал», «робочий капітал», «чисті активи».

	виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	3. Оцінка залежності ризику втрати ліквідності та ефективності від величини поточних активів. 4. Вплив інфляції на оцінку та показники ефективності використання оборотних активів. 5. Використання прийомів детермінованого моделювання в аналізі оборотних активів.
ТЕМА 5. Аналіз джерел формування капіталу підприємств.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Методичні підходи до аналізу капіталу підприємства, які використовуються в зарубіжній практиці фінансового аналізу. 2. Оптимізація структури капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності, що прогнозується. 3. Оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації його середньозваженої вартості. 4. Оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації рівня фінансових ризиків. 5. Використання результатів фінансового аналізу капіталу підприємства в управлінні.
ТЕМА 6. Аналіз грошових потоків.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Стратегія управління грошовими потоками, методи їх оцінки. 2. Моніторинг руху грошових коштів – запорука успішного бізнесу. 3. Нормування грошових потоків: теорія та практика впровадження. 4. Техніка оцінки майбутньої та поточної вартості анuitетів постнумерандо і пренумерандо. 5. Аналіз забезпеченості підприємства грошовими коштами: моделі Баумоля і Міллера – Орра.
Модуль 2. Методичне забезпечення діагностики фінансового стану підприємств.		
ТЕМА 7. Аналіз фінансової стійкості підприємств.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Монографічний аналіз понять «стійкість», «сталість», «фінансова рівновага», «ринкова сталість», «фінансова сталість». 2. Вплив структури активів та пасивів на характеристику фінансової сталості підприємств. 3. Модифікації коефіцієнтів капіталізації та коефіцієнтів покриття витрат, пов'язаних із обслуговуванням зовнішніх джерел. 4. Факторний аналіз показників фінансової сталості підприємств. 5. Управління фінансовою сталістю: система заходів і методів її забезпечення.
ТЕМА 8. Аналіз ліквідності і	Відвідування занять; захист	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань

платоспроможності підприємств.	домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Монографічний аналіз понять «ліквідність», «платоспроможність», «ліквідність активів», «ліквідність балансу», «ліквідність підприємства». 2. Платоспроможність підприємства як об'єкт аналізу і прогнозування. 3. Удосконалення методичних підходів до оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства в умовах стандартизації фінансової звітності. 4. Прогнозування можливого банкрутства: методи та моделі. 5. Оцінка швидкості обороту поточних активів та її відповідність швидкості обороту поточних пасивів.
ТЕМА 9. Аналіз ділової активності підприємств.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ділова активність підприємства як індикатор фінансового стану. 2. Оцінка зовнішніх і внутрішніх факторів фінансового добробуту фірми. 3. Ділова активність підприємства та його фінансова конкурентоспроможність – основа ділової співпраці. 4. Оцінка ділової активності за системою якісних критеріїв.
ТЕМА 10. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємств.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методичні підходи до оцінки кредитоспроможності позичальника, які використовуються в світовій банківській практиці: сутність та характеристика основних напрямів. 2. Методика «<i>CAMPARI</i>» та сфера її застосування. 3. Методика «<i>CAMEL</i>» та специфіка щодо її застосування. 4. Законодавчо-правова база регулювання питань оцінки кредитоспроможності підприємств України. 5. Основні етапи формування кредитної справи та їх наповнення. 6. Кредитна історія та її використання в практиці оцінки кредитоспроможності підприємства в сучасних умовах господарювання.
ТЕМА 11. Аналіз кредитоспроможності підприємств.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять;	<p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Монографічний аналіз понять «прибуток», «прибутковість діяльності підприємства», «рентабельність». 2. Методика аналізу фінансових результатів за системою «директ-костінг».

	виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	3. Фінансово-операційний аналіз і шляхи підвищення рентабельності підприємства. 4. Граничний аналіз і оптимізація прибутку, витрат і обсягів виробництва. 5. Особливості аналізу фінансових результатів підприємства за галузями діяльності.
Тема 12. Аналіз інвестиційної активності підприємств.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Стан та перспективи інвестиційної діяльності підприємств України. 2. Порівняльний аналіз і вибір інвестиційних альтернатив. 3. Оптимізація розподілу інвестицій по проектах. 4. Особливості формування і оцінки портфеля цінних паперів. 5. Шляхи забезпечення ефективності реального інвестування підприємств.
ТЕМА 13. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємств.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Проблеми розробки та застосування інтегральної методики оцінки фінансового стану підприємства. 2. Монографічний аналіз понять «рейтинг», «ринкова позиція», «клас», «місце». 3. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства за сумою балів. 4. Рейтингова оцінка: методичне забезпечення та сфери застосування. 5. Стандартні мультиплікатори та їх застосування в оцінці ймовірності банкрутства підприємства.

Інформаційні джерела

1. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз : теорія та практика : навч. посібник / О. Я. Базилінська. – Київ : Центр учбової літ-ри, 2011. – 328 с.
2. Деєва Н. М. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Н. М. Деєва, О. І. Дедіков. – Київ : Центр навчальної літератури, 2007. – 328 с.
3. Єпіфанова, І. Ю. Фінансовий аналіз та звітність : практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. – Вінниця : Вид-во ВНТУ, 2017. – 143 с.
4. Отенко І. П. Фінансовий аналіз : навч. посібник / І. П. Отенко, Г. Ф. Азаренков, Г. А. Іващенко. – Харків : Видво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 156 с.
5. Подольська В. О. Фінансовий аналіз: навч. посібник / В. О. Подольська, О. В. Яріш. – Київ : Центр навчальної літ-ри, 2007. – 488 с.
6. Салига С. Я. Фінансовий аналіз : навч. посібник / С. Я. Салига, Н. В. Дацій, С. О. Корецька [та ін.] . – Київ : Центр навчальної літ-ри, 2006. – 210 с.

7. Сидоренко-Мельник Г. М. Фінансовий аналіз : навчально-методичний посібник за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / Г. М. Сидоренко-Мельник, О. М. Семенова. – Полтава, РВЦ ПУСКУ, 2017 – 204 с.
8. Старостенко Г. Г. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Г.Г. Старостенко, Н. В. Мірко – Київ : Центр навчальної літ-ри, 2006. – 224 с.
9. Фінансовий аналіз : навч. посібник / [Білик М. Д.; Павловська О. В.; Притуляк Н. М.; Невмержицька Н. Ю.]. – Київ : Вид-во КНЭУ, 2007.–592 с.
10. Фінансовий аналіз : навч. посібник / [М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон] – Тернопіль : Вид-во ТНЕУ, 2016. – 304 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office, мультимедійні презентації з використанням Power Point.

Дистанційний курс на платформі Moodle.

Тестовий контроль із застосуванням програми Open test.

Програмні продукти:

АРМ-фінансиста (доступний в ПУЕТ);

«Project expert 7.19» (доступний в ПУЕТ);

БЕСТ-Ф;

система «1С-АФСП»;

ИНЕК-аналітик;

модуль «Фінанси підприємств» системи «Галактика»;

«Audit Expert 3.0»;

ИНЕК-АФСП;

1С-Рарус:Финансовый анализ 1.1 Проф.;

«Альт-Финансы 1.5»;

«АФСП 2.2».

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в режимі он-лайн.

Політика зарахування результатів неформальної освіти: :
<http://puet.edu.ua/uk/publicna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання (відповідно до робочої програми навчальної дисципліни):

Види робіт	Максимальна кількість балів
За умови підсумкового контролю – екзамен	
Модуль 1 (теми 1-6). Відвідування занять (4 бали); захист домашнього завдання (4 бали); обговорення матеріалу практичних занять (2 бали); виконання навчальних завдань (4 бали); доповіді з рефератами та їх обговорення (2 бали); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 7-13) Відвідування занять (4 бали); захист домашнього завдання (4 бали); обговорення матеріалу практичних занять (2 бали); виконання навчальних завдань (4 бали); доповіді з рефератами та їх обговорення (2 бали); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Поточне оцінювання	60
Екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни